

نه به جلیلی

همانگونه که انتظار می رفت، چهاردهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران، با وجود سه رقیب اصلی، دو مرحله ای شد. در دور اول انتخابات ریاست جمهوری، طبق آمار رسمی وزارت کشور، تنها نزدیک به ۲۰ درصد از واجدین شرایط انتخابات به نامزدهای "جبهه انقلاب" که نمایندگان اصلی سیاست و قدرت اصلی کنونی حاکم بر جمهوری اسلامی هستند، رای دادند. بیشینه مردم رای ندادند، گروهی رای سپید دادند، و بالاخره بخشی از مردم آقای پزشکیان که شعار تغییر می دهد را انتخاب کردند.

علیرغم شک و تردیدهایی که اینجا و آنجا به سلامت شمارش آرا وجود دارد، نتایج آشکارا بیانگر خواست بیشینه شکننده مردم به تغییر و نمایانگر اعتراض آنان به حکمرانی تبعیض گرا، سرکوب گر، ناکارآمد و حامی برگزیدگان چپاولگر است.

در دور دوم انتخابات، دو نامزدی که در برابر هم قرار می گیرند، هر چند در وفاداری به نظام جمهوری اسلامی و ولی فقیه مشترک اند، اما به لحاظ اهداف، گرایشات، تعلق جناحی و طیف حامیان، و خصوصیات شخصی و کارنامه گذشته، تفاوت های بارزی دارند.

نگرش تندروانه، بنیادگرایانه و فرقه گرایانه آقای جلیلی، که مورد تایید آیت الله مصباح نیز قرار گرفته بود، بروز آشکارا مخربی در تمامی فعالیت های سیاسی او در عرصه داخلی و عملکرد دیپلماتیک او در صحنه بین المللی داشته است.

آقای جلیلی مورد حمایت جبهه پایداری است که از زمان تشکیل آن در دوران ریاست جمهوری احمدی نژاد تاکنون روز به روز بر قدرت و نفوذش در ارکان حاکمیت جمهوری اسلامی افزوده شده است. جبهه پایداری با تکیه بر تشکیلات منسجم و پرسابقه انجمن حجتیه، همچون جریان اخوان المسلمین در کشورهای عربی، در کار حذف مرحله به مرحله همه رقبای سیاسی خود از صحنه، و برقراری حکومت خالص خود است. ریاست جمهوری رئیسی، و حذف اصول گرایان معتدل تر و سنتی، جایگاه این گروه را تحکیم بیشتری بخشید. تسخیر احتمالی جایگاه ریاست جمهوری و انتخاب رهبری همسو آخرین حلقه های تسخیر قدرت توسط اینان خواهد بود.

در صورت تسخیر جایگاه ریاست جمهوری توسط جلیلی و نگرش تندروانه، بنیادگرایانه و فرقه گرایانه، پروژه های شکست خورده و خانمان سوز "خالص سازی" و "برقراری جامعه و تمدن اسلامی"، با شدت بیشتری دنبال خواهند شد، و سیاست منطقه ای و جهانی تشنج زاتری در انتظار ایران خواهد بود.

در برابر جلیلی، پزشکیان قرار دارد که به پاکدستی و راست گویی شهرت دارد. او به رغم سابقه اعتقاد به نظام ولایت فقیه، و گفتارها و عملکردهای قابل نقد، در موارد متعددی از حقوق و خواست های مردم در چارچوب نظام دفاع کرده است و اینک در کارزار مبارزات انتخاباتی تمایل خود به اعتدال و خشونت پرهیزی و آشتی پذیری در سیاست داخلی و خارجی را آشکارا بیان می کند.

هر چند ترکیب پشتیبانان آقای پزشک‌یان و صحبت‌های ایشان نوید تعدیل عمل‌گرایانه در سیاست‌های داخلی و خارجی ج.ا. را می‌دهد، اما سخنان و مواضع ایشان در موارد بسیاری هنوز بیشتر بیان اهداف و آرزوهای گاه تناقض‌آمیز ایشان است تا برنامه‌ای عملی با شناخت و توجه به امکانات و موانع مشخص.

با این وجود پیروزی احتمالی آقای پزشک‌یان و امید و حرکتی که خواست‌های مطرح شده او در بخش‌هایی از جامعه ایجاد کرده است، به معنای امکان و احتمال پس‌نشاندن تندروترین جناح‌های بنیادگرا در ساختار قدرت خواهد بود و می‌تواند شرایط بهتری برای جان‌گرفتن جامعه مدنی فراهم کند.

آقای پزشک‌یان تنها هنگامی می‌تواند، علیرغم موانع ساختاری بهبود و توسعه، دولتی کارا داشته باشد که رهبری کمابیش با او همراه و همدل باشد. پذیرش پیروزی او در انتخاباتی با اختلاف اندک آرا، شاهی بر این همسویی در ابتدای کار خواهد بود.

بخشی از مردم و به ویژه روشنفکران منتقدی که اینبار با گرو گذاشتن آبرو و اعتبار خود، به آقای پزشک‌یان رای می‌دهند، از ایشان انتظار وفاداری به شعارهای انتخاباتی خود و اجرای گام به گام آنها را دارند. رای مردم مشروط است. اگر ایشان نتواند و یا نخواهد در برابر تعدی به زنان بخاطر حجاب اجباری ایستادگی کند، از حقوق مصرح مردم در قانون اساسی چون حق تشکل و تجمع و آزادی بیان، دفاع نکند و ما باز شاهد سرکوب‌های خونین باشیم، اگر با فعالیت‌های فراقانونی و شبه قانونی عناصر خودسر و گروه‌های پرنفوذ و مخربی چون جبهه پایداری برخورد نشود، اگر گامی در راه تشنج زدایی و عادی‌سازی روابط خارجی بر ندارد، و اگر به کارآمدتر کردن دستگاه اجرایی و کم‌کردن فساد و بهبود وضعیت اقتصادی همت نگمارد، حمایت رای‌دهندگان را به سرعت بر باد خواهد داد. حداقل خواست مردم از او در برابر موانع ساختاری نظام، داشتن صداقت و شجاعت در بیان روشن حقایق و موانع است.

جلیلی نماد ادامه و تشدید، و پزشک‌یان نماد تعدیل و تصحیح سیاست‌های کنونی جمهوری اسلامی است.

حزب دمکراتیک مردم ایران انتخاب آقای جلیلی را گامی بسیار خطرناک در بسته شدن حلقه قدرت جریان تندرو و بنیادگرای پایداری-حجتیه‌ای می‌بیند، و برای نه گفتن به این جریان مردم را دعوت به رای دادن به آقای پزشک‌یان می‌کند.

انتظار حداقلی ما از آقای پزشک‌یان این است که در صورت ناتوانی در اجرای حداقل خواست‌های مردم و شعارهای انتخاباتی‌اش، مشکلات را با مردم در میان بگذارد و استعفا بدهد.

نتیجه این انتخابات هر چه باشد، تکیه‌گاه و خواستگاه اصلی تغییر همچنان جنبش مدنی و اعتراضی ایران باقی خواهد ماند.

حزب دمکراتیک مردم ایران

سیزدهم تیرماه ۱۴۰۳